Kui aastal 1261 wanad Preislaſed, kes ſell' aeal alles paganad oliwad, Saksa rüütliordo wastu ſõdiſiwad ja ühe aea Kulm'i linna ümberkaudſid maid wõidurikkalt rüüstaſiwad, wedaſiwad nemad ühe hulga wangiſi enestega ligi, et neid oma jumalatele ohwerdada. Nende waeste wangide ſeas oli ka Martin Goolin, üks kodanik Kulmiſt, ja tema naiſeſt õde. Tema teiſed ſugulaſed oliwad juba enne äratapetud ſaanud. Goolin oli ſell' aeal alles noor poiſike, aga wäljaſtpidi ſiiski tugewa kehaga. Käteſt ja jaluſt ſeutud, ſai teda teiste wangidega ühtlaſe ühe lähema õnnistatud jumalate paika weetud. Waguſi ootas ta oma ſurmatundi. Peaaegu ſeſt hoolimata nägi ta, kui üht teiſe järele tema ſeltſilisteſt ära tapeti. Aga siis, kui preester tema õrnalt armastatud õe (sõsara) külge kät pistis ja saatana koleduſega ſelle ihu lõhki ja tükkideks lõikas, nenda et waene õnnetu hirmſat piinaliſt walu pidi kannatama, ja pitkamõõda hing ihuſt ära lahkus, tõuuſis Goolin'il seda nähes hirmus tuline wiha, mis tema sõdant leegitſewa kättemaksmiſele kihutas ja Kalewi poea jõuudu temale andis. Ühe rapſuga tõmmas ta omad wangistuſe paelad katki, ja üks hoop tema ruſikaſt, põrutas wahiſoldati ſurnuks. Ruttu rabas ta nüüd tema kiwiſt tapmiſe-nuia kätte ja keerutas seda, nagu oleks ſee pilliroog olnud, eneſe pää ümber. Kõik pihuks ja puruks lüües, mis ees juhtus olema, tegi ta rutuste teed eneſele ſelle mõrtſuka preeſtre juure, ja enne kui ſelle wahid oma äkiliſe nähtud õnnetuſe ehmatuſeſt toibunud ſaiwad, oliwad juba kõik purustatud päädega ſurnut maas. Suure kiſaga kargaſiwad nüüd wihastatud paganad oma preeſtre mõrtſukale kättemaksma; aga iga hoobiga näitas Goolin'i jõuud juure kaswawat. Kuhu aga tema nuii puutus, ſääl ſurm kannul oli, ja ei jätnud enne mitte järele, kunni wiimane waenlane maha põrutatud oli.

Waenlaste ſurnukehade ſeaſt otſis ta oma armſa, koledaste teutatud õe ſurnukeha ülesſe. Õrnliku hooluſega wõttis ta seda kalliſt ihu oma õla päale ja kandis keſt waenlaste ſeaſt

PÃƒÂ¤rnu Eesti-rahva Kalender 1880, lk. 21